

***Blissus insularis* – нов неприятел, включен в списъка за предупреждения на Европейската и средиземноморска организация за растителна защита**

Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (European plant protection organization - EPPO), през февруари 2023 г., включи в списъка си за предупреждения (EPPO Alert List)¹ нов неприятел - *Blissus insularis*, който вреди по тревистите видове от семейство Poaceae (житни).

Възрастен индивид *Blissus insularis*

Blissus insularis Barber (южна дървеница) принадлежи към разред Hemiptera (полутвърдокрили), семейство Blissidae, род *Blissus*. Неприятелят е включен в списъка за предупреждения на EPPO във връзка с появата му на територията на Португалия и щетите, които нанася по тревните площи засадени с *Stenotaphrum secundatum* (трева Свети Августин/бизонска трева).

Възрастните екземпляри на *Blissus insularis* имат черно тяло с малки размери (от 2,0 до 4,0 мм дължина и 1,0 мм ширина). Крилата са бели с черно петно в краищата на предните крила. Съществуват две форми на *Blissus insularis*²: дългокрила форма, при която крилата достигат почти до края на корема и късокрила форма, при която крилата достигат до половината от дължината на корема.

Младите нимфи са червеникаво-оранжеви на цвят с бяла лента през гърба. С узряването си цветът на тялото им потъмнява и става черен.

¹ EPPO Alert List, сам по себе си не е списък на вредители, препоръчани за регулиране като карантинни вредители и не представлява препоръка за фитосанитарни разпоредби.

² University of Florida, INSTITUTE OF FOOD AND AGRICULTURAL SCIENCES, https://entnemdept.ufl.edu/creatures/orn/turf/southern_chinch_bug.htm

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

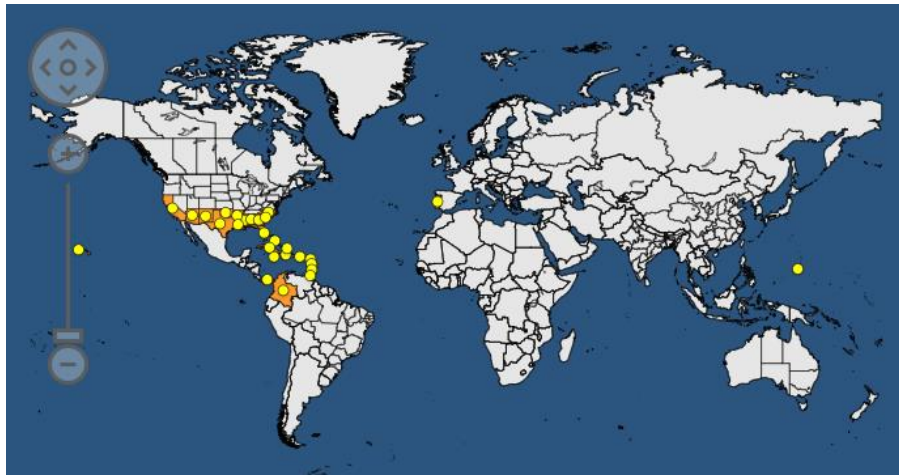
тел. 02/4273056

Blissus insularis е поливолтинен вид. Активен е през цялата година. Развива от 3 до 10 припокриващи се поколения годишно. Една женска снася над 250 яйца. Жизненият цикъл на едно поколение на неприятеля завършва за 10 - 70 дни.

Географско разпространение

Към настоящия момент неприятелят *Blissus insularis* е разпространен в държавите с топъл климат от Северна (южната част на Съединените щати) и Южна Америка (Колумбия), Централна Америка (Панама), Карибите и Океания (Гуам).

Съгласно световната база данни на EPPO³ с последна актуализация от 17 февруари 2023 г. *Blissus insularis* присъства в една държави-членки на Европейския съюз (ЕС). Известно е, че се среща в Португалия, където има ограничено разпространение

Глобално разпространение на *Blissus insularis* към 17 февруари 2023 г.
(EPPO Global Database)

В региона на EPPO, *Blissus insularis* е открит за първи път през 2019 г., в Португалия, област Лисабон. След проучване от Националната служба за растителна защита на Португалия, се е установило, че неприятелят се е разпространил в областите Лисабон и Сетубал. През 2021 г. е докладван официално. Към настоящия момент в Португалия *Blissus insularis* е със статут „ограничено разпространение“. Оценяват се възможностите за приемане на официални фитосанитарни мерки.

Растения гостоприемници

Неприятелят *Blissus insularis* напада предимно вида *Stenotaphrum secundatum* (Роасеае) (трева Свети Августин). От направени експерименти се установява, че може

³ EPPO Global Database, <https://gd.eppo.int/taxon/BLISIN>

□ Amber □ Green ☒ White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

да се развие и върху други треви като *Cynodon* spp. или *Zoysia* spp. Тревата *Stenotaphrum secundatum* е многогодишен вид, който се използва за чимове и пасища. В някои страни се счита за инвазивен вид.

Трева *Stenotaphrum secundatum*

Тревата Свети Августин⁴ се развива в райони с топъл климат (тропични и субтропични райони). Тя е толерантна към изключително високи температури и ниска влага, но може да вирее и на сянка. През летните месеци расте бързо, а през късната есен и зимата навлиза в период на покой. Разпространява се бързо чрез пълзящи столони, които се разпростират и вкореняват в земята и образуват нови растения. Тревата Свети Августин се използва за морави, поляни, пасища и тревни площи с общо предназначение, но не и за тревни площи за стадиони и спортни игрища.

Повреди

Неприятелят *Blissus insularis* се храни, като смуче сок от флоема на растението

гостоприемник, над и под повърхността на почвата. Чрез храненето си причинява постепенно пожълтяване и загиване на нападнатите растения. Първоначално повредите са ограничени до малки, кръгли петна изсъхнала трева, но постепенно цялата тревна площ може да бъде унищожена.

Повреди от *Blissus insularis*

Контролт с неприятеля се води, чрез комбинация от агротехнически мероприятия (косене и отстраняване на сеното, ограничено торене с азотни торове, редовно и равномерно напояване, използване на толерантни сортове) и химичен контрол, чрез пръскане с инсектициди.

⁴ University of California, Agriculture and Natural Resources, <https://ipm.ucanr.edu/TOOLS/TURF/PESTS/inchinch.html>, <https://ipm.ucanr.edu/TOOLS/TURF/TURFSPECIES/staugust.html>

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Blissus insularis показва известна резистентност към инсектицидите.

Път на навлизане и разпространение

Вероятните пътища за навлизане на *Blissus insularis* на територията на Европейския съюз и региона на ЕРРО са посредством международния търговски обмен и движение на растения за засаждане от трева Свети Августин и почва, произхождащи от страни, с наличие на вредителя. Тези пътища на навлизане не са изяснени напълно.

Тъй като вредителят вече присъства в Португалия, локалното му разпространение е възможно чрез летежа на възрастните индивиди, които могат да летят на къси разстояния.

Възможен риск

Вредителят *Blissus insularis* нанася големи повреди в южните щати на САЩ.

Като се има предвид сегашното разпространение на неприятеля, има вероятност той да се установи в държавите в южната част на района на ЕРРО и да представлява заплаха за тревните площи засети с трева Свети Августин (*Stenotaphrum secundatum*).

Значение за България

Към настоящия момент *Blissus insularis* не присъства в България.

Неприятелят би могъл да навлезе в страната ни чрез внос на растения за засаждане (трева Свети Августин) и почва произхождащи от страни, където вредителят присъства.

При евентуално проникване в страната, видът би могъл да се установи, тъй като основният му гостоприемник - тревата Свети Августин (*Stenotaphrum secundatum*) се използва в озеленяването на тревни площи в паркове и хотелски комплекси с басейни в Южна България и Южното Черноморие. В тези райони преобладава влажен субтропичен климат, който се среща и в Португалия, където неприятелят вече се е установил на местно ниво.

При евентуално навлизане и установяване на *Blissus insularis* в България, неприятелят би могъл да окаже отрицателно въздействие и да представлява заплаха за чимовете и тревните площи засети с тревата Свети Августин в Южна България и Черноморието.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

При обследване и съмнение за наличие на неприятеля и/или предполагаеми повреди от него, е необходимо незабавно да се уведомят официалните власти. Ранното откриване би могло да помогне за управлението (обследване, прогноза и контрол) на този вредител в България.

Източници:

European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), EPPO Alert List – last updated in 2023-02,

https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/alert_list_insects/blissus_insularis

*Други информации в областта на здравето на растенията, могат да бъдат намерени на интернет страницата на Центъра за оценка на риска по хранителната верига – <https://corhv.government.bg/>
<https://corhv.government.bg/Здраве-на-растенията-с-31>*

Изготвил: Татяна Величкова, главен експерт,
Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ,
30.03.2023 г.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056